

Patates – kusurların sonsuz uzun süreli üremesi için bir model

Автор(и): Емил Иванов

Дата: 13.01.2016 Брой: 1/2016

Çok kalıcı bir mitoloji var – patates üretiminin tanımı gereği düşüşte olduğu! Neredeyse çeyrek asırdır süren serbest düşüş modu sonsuzmuş gibi görünüyor, herhangi bir değişiklik beklentileri son derece zayıf ve eğilim tutarlı bir şekilde olumsuz parametreler gösteriyor. Bugüne kadar, eski olumsuz eğilimlerin pekişmesi devam ediyor ve sorunlar katlanarak artıyor.

Bu, tarım ve gıda zincirindeki kendi ilgili yeri ve önemi ne olursa olsun, bir sektörün tamamının gerçek bir başarısızlığı ile ilgilidir. Olay, ana "patates yetiştiriciliği" bölgelerimizin – Samokov, Smolyan, Pirdop, Pernik – teruarının birçok açıdan sadece bir veya iki çok başarılı Doğu ve Batı Avrupa destinasyonunu değil, birçoğunu geride bırakması gerçeği düşünüldüğünde daha da hüzünlü bir profil kazanıyor.

Bulgaristan'da, son yıllarda patatesle kaplı alanlar yaklaşık 120.000 dekar düşmüş olup, ortalama verim 1300–1500 kg/dekar civarındadır. Avrupa'daki en düşük seviyelerden biri olan tatmin edici olmayan verim düzeyi, tüketim ve tohumluk patatesler için yetiştirme teknolojisinin temel unsurlarına uyulmamasının koşulları ve nedenleri kompleksinin, çeşit muhafaza ve tohum üretim sisteminin bozulmasının, düşük kaliteli dikim materyali kullanımının, ülkedeki yüksek enfeksiyon zemininin, maddi ve teknik altyapının düşük seviyesinin, dağlık bölgelerde hasat makinesi eksikliğin, modern patates depolama tesisleri, depolar vb. eksikliğin bir sonucudur. Bu nedenler, pahalı, düşük kaliteli dikim materyali üretimine yol açmakta ve bu da ithalatın artmasını tetiklemektedir. Büyük yıllık ithalat, bir yandan birçok yeni hastalık ve zararlının ortaya çıkmasına neden olurken, diğer yandan istikrarsızlık ve bağımlılık için fırsatlar yaratmaktadır.

Bu şok edici, apokaliptik tablonun suçluları kimler? Elbette, sorunun bir kesitini yapma ve bu dramatik çöküşün kökeninde yer alan ilgisizlik, kayıtsızlık, sıkılma ve yetersizlik gösterileriyle belirli kurumların suçunu ayrıntılı olarak işaret etme düşüncesinden ve yetkisinden çok uzağız. Konuyla ilgili bazı analistler, üreticiler arasında teknolojik bilgi eksikliğin, hızla artan karmaşanın ana nedenlerinden biri olduğunu iddia etmektedir. Günümüz tarımında, ölçeği ne olursa olsun her üreticinin bilinçli bir seçim yapma hakkı hakkında çok şey söyleniyor ve yazılıyor. Böyle bir durumda, geniş ölçekli, nesnel, spesifik ve güncel bir bilgi ortamını konumlandırması gereken mekanizmalar, mühendislik ve faktörler nelerdir? Bunlar Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarım Akademisi, Ulusal Tarım Danışmanlık Hizmeti, Patates Üreticileri Birliği ve çok uluslu agrokimya ve tohum şirketlerinin ofisleridir. Kuralları ve mantığı takip ederek, devletin – Tarım ve Orman Bakanlığı aracılığıyla – acı verici konuyu çözme konusundaki coşkusunu ve enerjisini tükettiğini, yani AB içinde yeni programlama dönemi 2014–2020 boyunca sebze üreticileri, patates üreticileri de dahil olmak üzere, sübvansiyonları artırma konusunda tükettiğini söyleyebiliriz. Ancak bu kesinlikle yeterli değil! Hele ki Bulgaristan'da patates üretimi ağırlıklı olarak dağlık ve yarı dağlık bölgelerde yoğunlaşmış, ağırlıklı olarak küçük ölçekli, kendine özgü özelliklere sahip ve geniş kapsamlı bir koruma, düzenleyici mekanizmalar ve bilgi kaynakları şemasına ihtiyaç duyduğu için. Bahsedilen devletin (Tarım ve Orman Bakanlığı'nı kastediyoruz) alt sektörün kısa ve orta vadeli gelişimi için ulusal bir konsepti yok, bilgi hizmeti için herhangi bir fikri ise hiç yok. Bu görev alt seviyeye – Tarım Akademisi ve Tarım Danışmanlık Ajansı'na – devredilmiştir. Ancak onların, bilindiği gibi, belirsiz bir reformasyon döneminde oldukları bilinmektedir. Ve şu an için eğitim ve bilgi hizmetleriyle ilgilenememektedirler. Daha gözlemci olanlar, Patates Üreticileri Birliği yönetiminin uyumcu bir tutum sergilediğini fark edecektir. Birliğin daha birincil üyelerini – çoğunlukla büyük çiftçileri – AB fonlarından yararlanmanın nasıl daha kolay ve hızlı elde edileceği konusunda bilgilendirmek için çok çaba sarf etmektedir. Ve belki de bu yüzden "yan" faaliyetler için fazla zamanı kalmamaktadır... Çok uluslu şirketler için Bulgaristan'da patates üretimi öncelikli bir iş değildir ve bilgi yönüne çok mütevazı kaynaklar yatırmaktadırlar. Bunun için ise hiçbir şekilde suçlanamazlar.

Her ne şekilde olursa olsun, patates üretimindeki Brown hareketinin sonsuza kadar devam etmesi düşünülemez! Başarılı olmak, kazanmak ve ilerlemek istiyorsanız, akıntıya kapılıp gidemezsiniz. Gerekli dönüşüm, modernizasyon ve yoğunlaşmanın gerçekleşmesi için öncelikle bilgi sağlama

konusundaki tutum değişmelidir. Bu durumda, Tarım Akademisi, tüm tarımın yanı sıra patates üretimi için de çalışan bir bilgi havuzunun yapılandırılmasından sorumlu olması gereken kurumdur. Politikadan, idari kapasiteden, bilimsel potansiyelden bahsediyoruz.

Ülkemizde beklenen artan sübvansiyonların ekonomik çıkar tarafından yönlendirilen patates üretimine olan ilginin artması tahmini dikkate alındığında, "Bitki Koruma" dergisi, okuyucuları ürünün yetiştirme teknolojisinin – çeşitler, bitki koruma ve gübreleme – kilit konularında bilgilendirmek üzere önde gelen bilimsel uzmanları davet etti.